

Hartstilstand en reanimatie – feiten en cijfers

Wat is een hartstilstand?

Bij een hartstilstand is iemand bewusteloos en ademt niet meer of niet normaal. Het hart pompt geen bloed meer rond. De toevoer van zuurstof en voedingsstoffen naar het lichaam stopt. Dit is een levensbedreigende situatie.

SPOED!

Bij een hartstilstand telt elke minuut! Als niet wordt ingegrepen gaat het slachtoffer dood. De grootste kans op overleven is als omstanders snel hulp bieden:

- **Bel direct 112**
- **Start met reanimeren**
- **Dien – indien nodig – een schok toe met een AED**

1

112 bellen

2

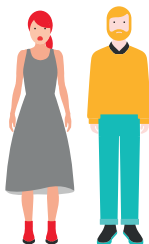
starten met reanimeren

3

een AED gebruiken

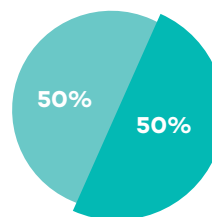
Slachtoffers

Naar schatting krijgen **17.000** mensen per jaar een hartstilstand buiten het ziekenhuis.

De gemiddelde leeftijd is **67 jaar** en **70%** is man.¹

50% van alle slachtoffers heeft nooit eerder hartklachten gehad.²

Oorzaak hartstilstand

Bij jonge mensen (tot 35 jaar) met een hartstilstand is er vaker sprake van een aangeboren of erfelijke hartaandoening. Boven de 35 jaar is er vaker sprake van vernauwingen in de kransslagaders rond het hart.^{3,4,5}

Overleving

Ongeveer **23%** van de slachtoffers die zijn gereanimeerd, overleeft het.¹ In de jaren 90 overleefde nog maar 9% van de slachtoffers een hartstilstand.⁶

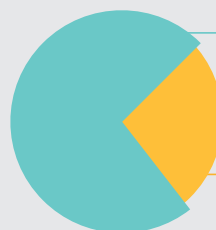
Een snelle inzet van een defibrillator is van groot belang voor de overlevingskans. Elke minuut dat er later een schok gegeven wordt, zorgt ervoor dat de kans kleiner wordt dat een schok de hartstilstand kan opheffen.⁷

Iets minder dan de helft van de hartstilstanden is schokbaar met een defibrillator.⁷ De overleving bij een schokbaar beginritme is gemiddeld **44%**. Als er geen schokbaar beginritme is, is de overleving gemiddeld **3%**.¹

Plaats van hartstilstand en reanimatie

Er zijn ongeveer **8.000 - 10.000** reanimaties per jaar buiten het ziekenhuis.

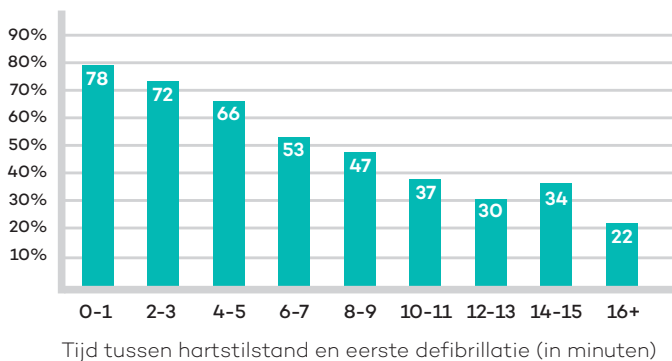
70% in en om het woonhuis¹

30% in openbare ruimtes, zoals op straat, winkelcentra en kantoor¹

Overlevingskans

Als je binnen de eerste **6 minuten** bij een hartstilstand reanimeert en bij een schokbare hartritmestoornis defibrilleert met een AED is de overlevingskans **50-70%**.^{8,9} Elke minuut later dat een AED wordt ingezet, verlaagt de overlevingskans met **6-10%**.^{8,9} Als omstanders reanimeren daalt de overlevingskans langzamer, met zo'n **3-5%** per minuut.⁹

Plotselinge hartstilstand buiten het ziekenhuis⁸
overlevingskans in %

Kwaliteit van leven

Ruim **90%** van de 70-plussers verlaat na een hartstilstand in een redelijke tot goede neurologische conditie het ziekenhuis.¹⁰

Ongeveer **3 van de 4** werkenden kan na een hartstilstand weer geheel of gedeeltelijk aan het werk.^{11,12}

Problemen met geheugen, concentratie en plannen komen voor na een hartstilstand. Meer dan de helft van de overlevenden heeft na een jaar nog klachten van vermoeidheid en een kwart heeft emotionele problemen.¹²

Oproepsysteem HartslagNu

Via het landelijk reanimatie oproepsysteem HartslagNu worden burgerhulpverleners opgeroepen om te reanimeren. Burgerhulpverleners zijn vrijwilligers die kunnen reanimeren en zich hebben aangemeld bij HartslagNu. In het oproepsysteem staan ook AED's geregistreerd die door burgerhulpverleners gebruikt kunnen worden.

Na een melding van een hartstilstand bij 112, gaat de ambulance rijden en wordt het oproepsysteem automatisch in werking gezet. Burgerhulpverleners in de buurt van het slachtoffer ontvangen een oproep om direct naar het slachtoffer te gaan om te reanimeren. Een aantal krijgt een oproep om eerst een AED te halen.

Burgerhulpverleners zijn gemiddeld **2,5 minuten** sneller ter plaatse dan de ambulance. Daardoor kan sneller gestart worden met reanimeren en een schok met een AED worden toegediend. Dat geeft een betere kans op overleving.¹³

Cijfers oproepsysteem HartslagNu

Er zijn meer dan **29.861** AED's en **262.688** burgerhulpverleners aangemeld bij HartslagNu.

In 2024 zijn er **12.726** reanimatiemeldingen via HartslagNu binnengekomen.¹⁴

Naar schatting wordt bij ongeveer **79,2%** een reanimatie gestart door een burgerhulpverlener.¹⁴

Referenties

- ¹ Hartstichting (2016). Reanimatie in Nederland, 2016: Cijfers over overleving na hartstilstand buiten het ziekenhuis. Den Haag, Hartstichting.
- ² Zeppenfeld K, et al. 2022 ESC Guidelines ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death. *European Heart Journal*, 43(40), 3997-4126.
- ³ Zimmerman D, et al (2021). Epidemiology and risk factors of sudden cardiac arrest. *Current opinion in critical care*, 27(6), 613-616.
- ⁴ Hayashi M, et al (2015). The spectrum of Epidemiology Underlying Sudden Cardiac Death. *Circulation Research*, 116(12), 1887-1906.
- ⁵ Pelliccia A, et al (2020). 2020 ESC Guidelines on sports cardiology and exercise in patients with cardiovascular disease. *European Heart Journal*, 42(1), 17-96.
- ⁶ Vaartjes CH, et al (2006). Hart- en vaatziekten in Nederland, najaar 2006: Cijfers over ziekte en sterfte. Den Haag, Nederlandse Hartstichting.
- ⁷ Oving I, et al (2020). Occurrence of shockable rhythm in out-of-hospital cardiac arrest over time: A report from the COSTA group. *Resuscitation*, 151, 67-74.
- ⁸ Stieglis R, et al (2015). Association between delay to first shock and successful first-shock ventricular fibrillation termination in patients with witnessed out-of-hospital cardiac arrest. *Circulation* 2024. DOI: 10.1161/CIRCULATIONAHA.124.069834.
- ⁹ Semeraro F, et al (2021). European Resuscitation Council Guidelines 2021: Systems saving lives. *Resuscitation* 161, 80-97.
- ¹⁰ Beesems SG, et al (2015). Comorbidity and favorable neurologic outcome after out-of-hospital cardiac arrest. *Resuscitation*, 94, 33-39
- ¹¹ Kragholm K, et al (2015). Return to Work in Out-of-Hospital Cardiac Arrest Survivors. *Circulation*, 131(19), 1682-1690.
- ¹² Moolaert VRM, et al (2017). Long-term Outcome After Survival of a Cardiac Arrest. *Neurorehabilitation and Neural Repair*, 31(6), 530-539.
- ¹³ Stieglis R, et al (2022). Alert system-supported lay defibrillation and basic life-support for cardiac arrest at home. *European Heart Journal*, 43(15), 1465-1474.
- ¹⁴ HartslagNu Cijfers 2023. Geraadpleegd via: <https://hartslagnu.nl/nieuws/cijfers-2023/>